

de Opperrabbijn, die met al deze steden en dorpen een persoonlijk contact moest onderhouden. Hij werd de opvolger van dr. B. L. Ritter, een geleerde van internationale faam, die een lange ambtsperiode achter de rug had. Het feit, dat een groot deel van de Rotterdamse Joodse gemeente niet Zionistisch was georiënteerd, maakte het de nieuwe functionaris niet gemakkelijk. Ook was de belangstelling voor de Joods-traditionele levenshouding daar niet zo groot als in diverse andere gemeenten. Er was veel tact en wijsheid nodig, om daar de rabbinale functie te kunnen uitoefenen. Beide eigenschappen bezat de nieuwe Opperrabbijn. En dit gaf de mogelijkheid tot zegenrijke arbeid. In woord en geschrift wist hij bezieling te leggen en te brengen. Ieder van zijn gemeenteleden was voor hem een persoon, tot wie hij zich aangetrokken voelde, zonder enig onderscheid naar rang of stand. Groot was zijn liefde voor de jeugd. Het is dus geen wonder, dat in het bijzonder het godsdienstonderwijs zijn grootste belangstelling had. Met de diverse leerkrachten kwam hij geregeld samen, besprak problemen, gaf hun aanwijzingen en trad op als hun leraar, die hen steunde in hun pogingen, hun Joodse kennis uit te breiden. Zijn wekelijkse studieuren met gemeenteleden, zijn voordrachten over tal van onderwerpen, muntten uit door gedegen voorbereiding en gaven blijk van grote, zeer gevarieerde kennis. Zijn gevoel voor schoonheid kwam bij dit alles sterk naar voren. Decorum was een kenmerkend element bij al hetgeen hij deed, wat hij dan ook van anderen verwachtte. Zo kan het niemand verbazen, dat hij dit element duidelijk tot uiting wilde laten komen in al de activiteiten van de Joodse gemeenschap, of het nu de synagoge-dienst of een kinderfeest betrof. Streng was hij voor zich zelf en hij verlangde van de functionarissen, die onder zijn leiding en toezicht hun taak vervulden, een zelfde plichtsbetrachting. Hij verstond de kunst, nieuwe functionarissen aan te trekken, die een sieraad werden voor de gemeenten in zijn ressort. En voor allen was hij een vaderlijke vriend. Maar niet alleen voor hen; voor een ieder, arm en rijk. Het was een groot genoegen op de diverse Joodse feestdagen en ook bij andere gelegenheden hem thuis te bezoeken. Niet minder groot was het genot, hem te mogen ontvangen. Hoeveel zieken heeft hij niet bemoedigd, hoeveel in rouw verkerenden heeft hij niet troost gebracht? Geen afstand was hem te groot, geen woning te armzalig. Zijn fijne humor heeft ontelbaar velen geestelijk